

[Økonomiministeren.]

Det var på den baggrund, regeringen accepterede, at arbejdsmarkedets parter selv forhandlede om nye overenskomster, og at regeringen tilkendegav sin positive vilje til at medvirke til en acceptabel løsning gennem indførelse af det midlertidige prisstop. Regeringen har endvidere tilstræbt at nå en hensigtsmæssig grad af samtidighed mellem lønforhandlingerne på det private arbejdsmarked og for tjenestemændene.

På begge områder er der nu afsluttet forlig om løn- og arbejdsforholdene for de kommende to år.

På det private arbejdsmarked er hovedindholdet i forliget betydelige lønforbedringer til de lavtlønnede og de kvindelige arbejdere, hvorimod de generelle forbedringer har et begrænset omfang og stort set er henskudt til 1972. Det er af begge parter tilkendegivet, at man har taget de fornødne samfundsøkonomiske hensyn. Regeringen har i den forbindelse hæftet sig ved nogle centrale punkter i forliget. Det hedder således:

„Det er en forudsætning for de i mæglingforslaget foretagne forhøjelser af gældende lønsatser, at der ikke på grundlag af disse ændringer af satserne finder en almindelig forhøjelse af lønniveauet sted.“

Og en anden bestemmelse lyder:

„Der er adgang til modregning i ikke-overenskomstmæssige tillæg, personlige tillæg o. lign.“

Begge de nævnte bestemmelser vil kunne bidrage til at holde omkostningsstigningerne inden for samfundsøkonomisk forsvarlige rammer og dermed fastholde den solidaritet med de lavestlønnede, som er det centrale i forliget.

Regeringen er tilfreds med, at det under de sideløbende forhandlinger med tjenestemandorganisationerne er lykkedes at nå frem til et forlig, der ligger inden for samfundsøkonomisk forsvarlige rammer. Forliget omfatter en ændring af beregningen af reguleringspristallet, som også er blevet accepteret af parterne på det private arbejdsmarked. Aftalen mellem staten og tjenestemændene indeholder derudover to punkter, som regeringen tillægger stor betydning, fordi de indebærer en principiel afvigelse fra

den hidtidige form for pristalsregulering. Det drejer sig for det første om den forhandling om udløsningen af den sidste tredjedel af en pristalsportion, som skal finde sted, såfremt der sideløbende med en stigning i prisniveauet er sket en forringelse af bytteforholdet over for udlandet. Og for det andet drejer det sig om aftalen om, at en del af kommende pristalsportioner for de højere-lønnede skal opspares.

Med den baggrund, der foreligger i de afsluttede lønforhandlinger, er spørgsmålet nu at tage stilling til de krav, man står over for i den økonomiske politik. Målsætningen må nu som før være at opnå en reduktion af betalingsbalancens underskud og en roligere udvikling i priser og omkostninger.

Det forslag, der i dag fremsættes om en ny prislov, er et første led i denne politik. Prislovgivningen kan ikke på tværs af omkostningsudviklingen garantere et bestemt prisniveau, men den kan skabe rammer for, at en rolig omkostningsudvikling også giver sig udslag i et roligt prisniveau. Ikke mindst i betragtning af den udformning, lønaftalerne på det private arbejdsmarked har fået, har prislovgivningen nu imidlertid det særlige sigte at bidrage til at modvirke risikoen for, at løntillæggene til de lavtlønnede smitter af på andre lønninger og således bidrager til en almindelig opdrift i omkostningsniveauet. Ved udformningen af bestemmelserne om de prisstigninger, der kan tillades, er der derfor taget hensyn til de regler i arbejdsforliget om modregning, som jeg allerede har omtalt. Prislovgivningen kan herigennem medvirke til at tilgodese ønskerne om en særlig forbedring af stillingen for lavtlønnede og kvinder, men det er klart, at udsigten til at nå dette mål er stærkt beroende på den indsats, som arbejdsmarkedets parter selv udfolder for at holde længledningen i ave.

Det andet led i disse stabiliseringsbestræbelser er forslaget om en ændret beregning af reguleringspristallet. Ændringen indebærer, at pristallet fremtidig beregnes med januar 1971 som 100 og offentliggøres med én decimal, så der altid skal ske udsving med fulde 3 points, før en portion udløses.

Disse ændringer vil bidrage til, at pristalsportioner udløses langsommere end hidtil. Til gengæld bliver portionerne større. Pristals-